

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KBO/2014/341

BETREFT: wijziging bijdrageregeling tijdens schooljaar

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 30 januari 2014

1.2. Vraagsteller

[A], directie

1.3. Verweerder

/

1.4. CZB

Bij e-mail van 30 januari 2014 bezorgt de vraagsteller zijn vraag aan de Commissie.

Bij e-mail van 31 januari 2014 vraagt het secretariaat van de Commissie aan de vraagsteller om bijkomende informatie en te laten weten of hij al dan niet op de zitting van 18 februari 2014 aanwezig zal zijn.

Bij e-mail van 1 februari 2014 bezorgt de vraagsteller aan het secretariaat van de Commissie aanvullende informatie en laat hij weten niet aanwezig te kunnen zijn op de zitting.

2. INHOUD van de VRAAG

De vraagsteller is directeur van een vrije gesubsidieerde basisschool. De school heeft een facultatief aanbod van ochtend- en avondtoezicht. De kost die de school aanreken voor deze opvang werd aan de ouders meegedeeld in de bijdrageregeling in het schoolreglement voor het schooljaar 2013-2014 en bedraagt 0,40 euro per ingezet kwartier voor het ochtendtoezicht en 0,80 euro per ingezet halfuur voor het avondtoezicht. Deze bedragen worden door de gemeente bepaald en zijn voor alle scholen van de gemeente gelijk; het betreft het remgeld dat wordt afgetrokken van de vergoeding die de scholen van de gemeente ontvangen voor het ochtend- en avondtoezicht in het kader van de toekenning van sociale voordelen.

De vraagsteller ziet zich geconfronteerd met een beslissing van de gemeenteraad van 16 december 2013, waarbij het aan de ouders aan te rekenen bedrag wordt verhoogd van 0,40 euro naar 0,50 euro per ingezet kwartier voor het ochtendtoezicht en van 0,80 euro naar 1 euro per ingezet halfuur voor het avondtoezicht, en dit met ingang van 1 januari 2014.

Aan de Commissie wordt de vraag gesteld of de school deze prijswijziging, die onafhankelijk van de school gebeurde, tijdens het schooljaar aan de ouders kan doorrekenen, gelet op artikel 37bis, § 2 van het decreet basisonderwijs waarin bepaald wordt dat een wijziging van het

schoolreglement ten vroegste uitwerking heeft op 1 september volgend op de wijziging, tenzij de wijziging het rechtstreekse gevolg is van een gewijzigde regelgeving. Meer algemeen wordt gevraagd of een wijziging van de bijdrageregeling in de loop van het schooljaar ten gevolge van een prijswijziging buiten de beslissingsbevoegdheid van de school, doorgerekend kan worden aan de ouders.

3. ZITTING COMMISSIE

3.1. Datum en uur: 18 februari 2014 om 10.30 uur.

3.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3. Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28 november 2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur, zoals gewijzigd, als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Hilde Timmermans, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

3.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden:

/

3.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1. Regelgeving

* Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

Artikel 27

In de door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

De lijst met materialen die bij gebruik kosteloos ter beschikking dienen gesteld te worden om de eindtermen te realiseren of de ontwikkelingsdoelen na te streven, vormt een bijlage 1 bij dit decreet.

Artikel 27bis

§ 1. Het schoolbestuur kan aan de ouders een bijdrage vragen voor :

1° activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor het realiseren van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen;

2° verplichte materialen die niet begrepen zitten onder artikel 27 en waarvan de ouders het te besteden bedrag niet zelf kunnen bepalen;

3° meerdaagse extra-muros activiteiten.

§2. Voor de berekening van het maximumbedrag van de bijdrage in § 1, 1° en 2°, wordt vanaf 1 januari 2012 uitgegaan van de volgende basisbedragen per schooljaar :

...

§3.

§4.

Art. 27ter

§ 1. De kosten die niet vervat zitten in artikel 27bis, § 1, zijn niet onderworpen aan de maximumfactuur. Deze kosten worden kenbaar gemaakt in de bijdrageregeling. De gevraagde kostprijs moet steeds in verhouding zijn tot de geleverde prestatie.

§ 2. Na overleg binnen de schoolraad legt het schoolbestuur de lijst vast van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, zoals bepaald in artikel 27bis en § 1 van dit artikel evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Deze bijdragen kunnen niet in één keer aan de ouders gevraagd worden, maar enkel gespreid over minstens drie keer gedurende het schooljaar.

§ 3. Vragen in verband met de toepassing van de beginselen vermeld in de artikelen 27, 27bis en 27ter en klachten in verband met inbreuken op deze beginselen kunnen door iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur, bedoeld in artikel V.21 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek.

Art. 37

§ 1. Een schoolbestuur moet, met uitzondering van de ziekenhuisscholen, voor elk van zijn scholen met toepassing van de regelgeving inzake medezeggenschap een schoolreglement opstellen dat de betrekkingen tussen het schoolbestuur en de ouders en leerlingen regelt.

§ 2. Voor het kleuteronderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen :

1° geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse Gemeenschap en de rechtspersonen die daarvan afhangen;

2° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27ter, § 2;

3° ...;

4° ...;

5°

§3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen :

1° het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de interne beroepsmogelijkheden;

...

7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27ter, § 2;

...

§ 4 ...

§ 5. Voor materies waarbij ouders een individuele keuze kunnen maken, die door een regelgeving gegarandeerd wordt, kan die individuele keuze niet via het schoolreglement geregeld worden.

Art. 37bis

§ 1.

§ 2. Voorafgaand aan een inschrijving biedt het schoolbestuur schriftelijk of via elektronische drager het pedagogisch project als vermeld in artikel 28, § 1, 2°, en 47, § 1, 1°, en het schoolreglement, vermeld in artikel 37, aan de ouders en de leerling aan en geeft hierbij, indien de ouders dit wensen, toelichting. Indien het schoolbestuur het pedagogisch project of het schoolreglement via elektronische drager ter beschikking stelt, vraagt het de ouders of ze een papieren versie wensen te ontvangen.

De inschrijving wordt genomen na ondertekening voor akkoord van de ouders van dit pedagogisch project en dit schoolreglement.

Bij elke wijziging van het pedagogisch project of het schoolreglement informeert het schoolbestuur de ouders schriftelijk of via elektronische drager over die wijziging en geeft hierbij, indien ouders dit wensen, toelichting. Ouders geven opnieuw schriftelijk akkoord. Ouders die erom verzoeken, ontvangen steeds een papieren versie van het pedagogisch project of het schoolreglement. Indien de ouders zich met de wijziging niet akkoord verklaren, dan wordt aan de inschrijving van het kind een einde gesteld op 31 augustus van het lopende schooljaar.

Een wijziging van het pedagogisch project of schoolreglement kan ten vroegste uitwerking hebben in het daaropvolgende schooljaar tenzij die wijziging het rechtstreekse gevolg is van nieuwe regelgeving.

§ 3.

§ 4.

§ 5.

§ 6.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

* Omzendbrief BaO 2007/05 van 22 juni 2007 betreffende kostenbeheersing in het basisonderwijs.

4.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij gelet op de geldende regelgeving en rekening houdende met de aangebrachte feiten, bevoegd is.

4.3. Advies

4.3.1. Kostenbeheersing. Algemeen.

De kosteloosheid van het basisonderwijs zoals dat in internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs is omschreven, houdt in dat er in het door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basisonderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te bereiken of een ontwikkelingsdoel na te streven. Dat houdt niet in dat aan de ouders nooit geldelijke bijdragen kunnen worden gevraagd.

In aanvulling op het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen de scholen, met het oog op het optimaliseren van het onderwijsaanbod, voor leerlingen onderwijsactiviteiten organiseren die niet noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken of de ontwikkelingsdoelen na te streven, zowel binnen als buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen.

Sommige van deze activiteiten kunnen zij voor de leerlingen verplichtend stellen. Voor deze bijkomende activiteiten geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het decreet basisonderwijs voert op dat punt geen kosteloosheid in, maar beoogt een kostenbeperking te realiseren. Het decreet stelt daarom maximumbedragen vast die de school kan vragen voor een aantal activiteiten die niet noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken of de ontwikkelingsdoelen na te streven.

Daarnaast kunnen ook bijdragen worden gevraagd voor afzonderlijke dienstverlening (zoals maaltijden, middagtoezicht) die niet verplicht gesteld kan worden. Dergelijke bijdragen moeten in een correcte verhouding staan tot de werkelijke kostprijs van de verleende diensten.

De onderwijsregelgeving bepaalt dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via overleg in de schoolraad en dat er afwijkingen zijn voor minder gegoede ouders. De vergelijking tussen te maken kosten en gevraagde bijdragen dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders via het schoolreglement duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen.

4.3.2. Toepassing. Wijziging bijdrageregeling.

Het aanbod van ochtend- en avondtoezicht is te beschouwen als een aanvullende dienstverlening, waarvoor de door de school aangerekende kost is opgenomen in de bijdrageregeling die deel uitmaakt van het schoolreglement voor het schooljaar 2013-2014. In voorliggend geval is de hoogte van deze bijdrage afhankelijk van de door de gemeente toegekende subsidie in het kader van de toekenning van een sociaal voordeel, bestaande uit een vergoeding voor de personen die belast zijn met het ochtend- en avondtoezicht. Overeenkomstig de artikelen 3 en 4 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 1991 houdende bepaling van de begrippen gezondheidstoezicht en sociale voordelen, dient de betrokken school om aanspraak te maken op dit sociale voordeel, daarbij aan de personen die de leerlingen in rechte of in feite onder hun bewaring hebben minimaal de bijdrage te vragen die door de gemeente wordt gevraagd aan de leerlingen van haar eigen onderwijsinstellingen voor het ochtend- en avondtoezicht en wordt dit zogenaamde remgeld in mindering gebracht bij de tussenkomst van de gemeente. Bij het begin van het schooljaar 2013-2014 was dit remgeld vastgelegd op 0,40 euro per ingezet kwartier voor het ochtendtoezicht en 0,80 euro per ingezet halfuur voor het avondtoezicht. Met een gemeenteraadsbeslissing van 16 december 2013 werd door de gemeente evenwel een nieuw reglement voor toekenning van sociale voordelen en een nieuw huishoudelijk reglement van de regeling voor- en naschoolse opvang van kinderen in het gemeentelijk en gesubsidieerd onderwijs goedgekeurd, waarbij voornoemde remgelden werden opgetrokken tot 0,50 euro per ingezet kwartier voor het ochtendtoezicht en 1 euro per ingezet halfuur voor het avondtoezicht. Beide reglementen hebben als ingangsdatum 1 januari 2014.

De gemeentelijke overheid, ongeacht of die zelf al of niet inrichtende macht is voor een eigen onderwijsinstelling, treedt bij het toekennen van een sociaal voordeel aan een vrije onderwijsinstelling op als een externe subsidiërende overheid. De Commissie zorgvuldig bestuur is niet bevoegd om de beslissing van een overheid die in die hoedanigheid optreedt, te beoordelen. De Commissie is van oordeel dat de wijziging van het gemeentereglement voor ochtend- en avondtoezicht, gelet op het dwingend karakter van de subsidievoorwaarden, voor een vrije onderwijsinstelling moet worden beschouwd als een wijziging van de regelgeving in de zin van artikel 37bis, § 2 van het decreet basisonderwijs. Dat geeft de vrije instelling het recht om, met naleving van de daarvoor bepaalde procedure, de bijdrageregeling in de loop van het schooljaar aan te passen.

Brussel, 18 februari 2014

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter